

## BAKTERIOLOGINIŲ TYRIMŲ ĖMINIŲ VADOVAS

| Eil.<br>nr. | Mėginio<br>pavadinimas<br>ir/ar paėmimo<br>vieta               | Nuorodos paėmimui                                                                                                                                                                                                                           | Ėminio<br>paėmimo<br>priemonės | Pristatymo<br>trukmė ir<br>temperatūra                                                                   | Ėminio<br>laikymo<br>trukmė ir<br>temperatūra | Tyrimo<br>trukmė                             | Pastabos                                                                                                                                                                                                                                                            |
|-------------|----------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------|----------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 1.          | Tepinėlis iš burnos nuo pakenkimo židinių ar pūlių (jeigu yra) | 1. Steriliu tamponu pašalinti seiles ir apnašas nuo žaizdų. Tamponą išmesti.<br>2. Kitu steriliu tamponu paspaudžiant paimti medžiagą nuo žaizdos paviršiaus, neliečiant sveikų audinių.<br>3. Tamponą įdėti į transporto terpę.            | Transportinė terpė             | Ne daugiau 2 val. 15-25°C. Nesant galimybės – laikomas šaldytuve 2-8°C per naktį, pristatomas kitą rytą. | Ne daugiau 24 val. 15-25°C<br>48 val. 2-8°C   | Neigiamas: 2 paros,<br>Teigiamas: 2-5 paros; | 1. Tamponu paimta medžiaga suteikia mažai informacijos apie sukėlėją.<br>Pirmenybę teikti audinio biopstatui ar punkcine adata paimtam aspiratui. Imama prieš antibakterinį gydymą ir ne mažiau 2 val. po valgio bei ne mažiau 4-6 val. po skalavimo antiseptikais. |
| 2.          | Tepinėlis iš nosies auksiniam stafilokokui nustatyti           | 1. Steriliu fiziologiniu tirpalu suvilgyti tamponėlį ir įvesti į nosies landas apie 2 cm.<br>2. Švelniu sukamuoju judesiu tamponą pasukti 5 sek.<br>3. Tamponą įdėti į transportinę terpę.                                                  | Transportinė terpė             | Ne daugiau 2 val. 15-25°C. Nesant galimybės – laikomas šaldytuve 2-8°C per naktį, pristatomas kitą rytą. | Ne daugiau 24 val. 15-25°C<br>48 val. 2-8°C   | Neigiamas: 2 paros,<br>Teigiamas: 2-5 paros; | 1. Tiriama stafilokokų ar streptokokų nešiojimas, kai nosyje yra žaizdos. Imama prieš antibakterinį gydymą.                                                                                                                                                         |
| 3.          | Tepinėlis iš nosiaryklės                                       | 1. Švelniu judesiu lankstų tamponą įvesti per nosį ir stumti gilyn palei nosies pertvarą kol pasieks pasipriešinimą, nosiaryklę.<br>2. Atsargiai sukti tamponą apie 5 sek., kad absorbuotų sekretą.<br>3. Tamponą įdėti į transporto terpę. | Transportinė terpė             | Ne daugiau 2 val. 15-25°C. Nesant galimybės – laikomas šaldytuve 2-8°C per naktį, pristatomas kitą rytą. | Ne daugiau 24 val. 15-25°C<br>48 val. 2-8°C   | Neigiamas: 2 paros,<br>Teigiamas: 2-5 paros; | Imama prieš antibakterinį gydymą ir ne mažiau 2 val. po valgio bei ne mažiau 4-6 val. po skalavimo antiseptikais.                                                                                                                                                   |

| Eil . nr. | Mėginio pavadinimas ir/ar paėmimo vieta                  | Nuorodos paėmimui                                                                                                                                                                                                                           | Ėminio paėmimo priemonės        | Pristatymo trukmė ir temperatūra                                                                         | Ėminio laikymo trukmė ir temperatūra      | Tyrimo trukmė                                    | Pastabos                                                                                                                                                                                                                          |
|-----------|----------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------|--------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|           |                                                          |                                                                                                                                                                                                                                             | Speciali terpė meningokokams    | Ne daugiau 15 min.                                                                                       | Neleidžiama laikyti                       | Neigiamas: 2 paros,<br>Teigiamas: 2-5 paros;     | Imama prieš antibakterinį gydymą ir ne mažiau 2 val. po valgio bei ne mažiau 4-6 val. po skalavimo antiseptikais.                                                                                                                 |
| 4 .       | Tepinėlis iš nosiaryklės dėl <i>Bordetella pertussis</i> | 1. Švelniu judesiu lankstų tamponą įvesti per nosį ir stumti gilyn palei nosies pertvarą kol pasieks pasipriešinimą, nosiaryklę.<br>2. Atsargiai sukti tamponą apie 5 sek., kad absorbuotų sekretą.<br>3. Tamponą įdėti į transporto terpę. | Transportinė terpė su anglimi   | Ne daugiau 4 val. 15-25°C                                                                                | Ne daugiau 24 val. kambario temperatūroje | Neigiamas: 19-21 paros,<br>Teigiamas: 5-7 paros; | Imama prieš antibakterinį gydymą ir ne mažiau 2 val. po valgio bei ne mažiau 4-6 val. po skalavimo antiseptikais.                                                                                                                 |
| 5 .       | Sinusų aspiratas.                                        | Paimta punkcine adata į sterilų indą.                                                                                                                                                                                                       | Sterilus užsukamas indas 1-3 ml | Ne daugiau 2 val. 15-25°C. Nesant galimybės – laikomas šaldytuve 2-8°C per naktį, pristatomas kitą rytą. | Ne daugiau 24 val. 2-8°C                  | Neigiamas: 2 paros,<br>Teigiamas: 2-5 paros;     | Bandinys iš nosies ar nosiaryklės tamponu neinformatyvus.<br>Imama prieš antibakterinį gydymą                                                                                                                                     |
| 6 .       | Tepinėlis iš gerklų                                      | 1. Mentelė prispausti liežuvi.<br>2. Steriliu tamponu imti nuo tonzilių, ryklės uždegiminių vietų.<br>3. Tamponą įdėti į transporto terpę.                                                                                                  | Transportinė terpė              | Ne daugiau 2 val. 15-25°C. Nesant galimybės – laikomas šaldytuve 2-8°C per naktį, pristatomas kitą rytą. | Ne daugiau 24 val. 2-8°C                  | Neigiamas: 2 paros,<br>Teigiamas: 2-5 paros;     | Paėmimas kontraindikuotinas sergantiems epiglotitu (galima paimti, jei yra įstatytas intubacinis vamzdelis).<br>Imama prieš antibakterinį gydymą ir ne mažiau 2 val. po valgio bei ne mažiau 4-6 val. po skalavimo antiseptikais. |
| 7 .       | Skrepliai                                                | 1. Surinkti, prižiūrint med. seseriai ar gydytojui.                                                                                                                                                                                         | Sterilus indas ne mažiau 1 ml   | Ne daugiau 2 val. 15-25°C.                                                                               | Ne daugiau 24 val. 2-8°C                  | Neigiamas: 2 paros,                              | 1. Tinkami tyrimui skrepliai, kurios mikroskopuojant, regėjimo laukematome < 10 plokštaus epitelio                                                                                                                                |

| Eil.<br>nr. | Mėginio<br>pavadinimas<br>ir/ar paėmimo<br>vieta                         | Nuorodos paėmimui                                                                                                                                                                                     | Ėminio<br>paėmimo<br>priemonės | Pristatymo<br>trukmė ir<br>temperatūra                                                                      | Ėminio<br>laikymo<br>trukmė ir<br>temperatūra | Tyrimo<br>trukmė                             | Pastabos                                                                                                                                                                                   |
|-------------|--------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------|----------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|             |                                                                          | 2. Prieš tai ligonis išsivalo dantis ir išskalauja burną vandeniu.<br>3. Ligonis atkosėja iš giliai į sterilų indą.                                                                                   |                                | Nesant galimybės – laikomas šaldytuve 2–8°C per naktį, pristatomas kitą rytą.                               |                                               | Teigiamas: 2-5 paros;                        | ląstelių Stengtis surinkti tyrimui rytinę porciją.<br>Imama prieš antibakterinį gydymą ir ne mažiau 2 val. po valgio bei ne mažiau 4-6 val. po skalavimo antiseptikais.                    |
| 8           | Broncho-alveolinis lavažas.<br>Bronchų išplovos, aspiratas iš trachėjos. | 1. Surinkti specialiomis priemonėmis į sterilų indą.                                                                                                                                                  | Sterilus indas ne mažiau 1 ml  | Ne daugiau 2 val. 15-25°C.<br>Nesant galimybės – laikomas šaldytuve 2–8°C per naktį, pristatomas kitą rytą. | Ne daugiau 24 val. 2-8°C                      | Neigiamas: 2 paros,<br>Teigiamas: 2-5 paros; | Imama prieš antibakterinį gydymą ir ne mažiau 2 val. po valgio bei ne mažiau 4-6 val. po skalavimo antiseptikais.                                                                          |
| 9           | Tepinėlis iš vidurnės ausies                                             | 1. Jei plyšęs ausies būgnelis, naudojant ausies skėtiklį, skystį surinkti lankščiu tamponu.<br>2. Neliečiant ausies būgnelio išvalyti ausies kanalą muilo tirpalu ir surinkti skystį švirkštu.        | Transportinė terpė.            | Ne daugiau 2 val. 15-25°C.<br>Nesant galimybės – laikomas šaldytuve 2–8°C per naktį, pristatomas kitą rytą. | Ne daugiau 24 val. 15-25°C.; 48 val. 2-8°C    | Neigiamas: 2 paros,<br>Teigiamas: 2-5 paros; | Jei paimtas aspiratas arba biopatas, sėjamas anaerobams ir aerobams.<br>Pristatyti per 2 val.<br>Tepinėlių iš nosiaryklės ar gerklės imti netikslinga.<br>Imama prieš antibakterinį gydymą |
| 10.         | Tepinėlis iš išorinės ausies                                             | 1. Sudrėkinti sterilų tamponą steriliu distiliuotu vandeniu ar fiziologiniu tirpalu. Pašalinti apnašus iš ausies kanalo. Tamponą išmesti.<br>2. Kita sterilų tamponą sudrėkinti fiziologiniu tirpalu, | Transportinė terpė             | Ne daugiau 2 val. 15-25°C.<br>Nesant galimybės – laikomas šaldytuve 2–8°C per naktį,                        | Ne daugiau 24 val. 15-25°C.; 48 val. 2-8°C    | Neigiamas: 2 paros,<br>Teigiamas: 2-5 paros; | Sukamasis judesys būtinas norint patekti į infekcijos židinį.<br>Imama prieš antibakterinį gydymą                                                                                          |

| Eil . nr. | Mėginio pavadinimas ir/ar paėmimo vieta         | Nuorodos paėmimui                                                                                                                                                                                                                                                   | Ėminio paėmimo priemonės           | Pristatymo trukmė ir temperatūra                                                                                 | Ėminio laikymo trukmė ir temperatūra       | Tyrimo trukmė                             | Pastabos                                                                                                                                                                                       |
|-----------|-------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------|-------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|           |                                                 | sukamuiju judesiu paimti tiriamąjį medžiagą.<br>3. Tamponą įdėti į transportinę terpę                                                                                                                                                                               |                                    | pristatomas kitą rytą.                                                                                           |                                            |                                           |                                                                                                                                                                                                |
| 11.       | Tepinėlis nuo akies junginės                    | 1. Bandinius būtina imti iš abiejų akių, atskirais steriliais tamponais, suvilgytais steriliu fiziologiniu tirpalu.                                                                                                                                                 | Transportinė terpė                 | Ne daugiau 2 val. 15-25°C. Nesant galimybės – laikomas šaldytuve 2-8°C per naktį, pristatomas kitą rytą.         | Ne daugiau 24 val. 15-25°C.; 48 val. 2-8°C | Neigiamas: 2 paros, Teigiamas: 2-5 paros; | Mikroorganizmų nedaug, todėl braukti kruopščiai. Rezultatai geresni, kai tiriamoji medžiaga sėjama gydytojo kabinete ir tuoj transportuojama į laboratoriją. Imama prieš antibakterinį gydymą. |
| 12.       | Akies ragenos nuograndos                        | 1. Steriliu tamponu paimti bandinį, kaip aprašyta aukščiau (žr. 10 punktą).<br>2. Tamponą įdėti į transporto terpę.<br>3. Ilašinti 2 lašus vietinio anestetiko.<br>4. Sterilia mentele ar kilpele nuvalyti opą ar kitą pažeidimą ir pasėti vietoje tiesiai į terpę. | Tiesiogiai sėti ant šokolado agaro | Ne daugiau 15 min. 15-25°C.<br><br>Nesant galimybės – laikomas šaldytuve 2-8°C per naktį, pristatomas kitą rytą. | -                                          | Neigiamas: 2 paros, Teigiamas: 2-5 paros; | Pasėliui medžiagą paimti tamponu po vietinės anestezijos. Nuograndas paimti po anestezijos. Imama prieš antibakterinį gydymą.                                                                  |
| 13.       | Pasėlis gingivalinis periodontalinis (dantenos) | 1. Rūpestingai nuvalyti gingivalinį kraštą ir supragingivalinį dantų paviršių, seiles, apnašas.<br>2. Pašalinti subgingivalinio pažeidimo medžiagą ir ją perkelti į anaerobinę transportinę terpę.                                                                  | Anaerobinė transportinė sistema    | Ne daugiau 2 val. 15-25°C. Nesant galimybės – laikomas šaldytuve 2-8°C per naktį, pristatomas kitą rytą.         | Ne daugiau 24 val. 2-8°C                   | Neigiamas: 2 paros, Teigiamas: 2-5 paros; | Speciali laboratorinė technika, tiriant periodontalinius pažeidimus. Imama prieš antibakterinį gydymą ir ne mažiau 2 val. po valgio bei ne mažiau 4-6 val. po skalavimo antiseptikais.         |

| Eil.<br>nr. | Mėginio<br>pavadinimas<br>ir/ar paėmimo<br>vieta   | Nuorodos paėmimui                                                                                                                                                                                                                                                                              | Ėminio<br>paėmimo<br>priemonės               | Pristatymo<br>trukmė ir<br>temperatūra                                                                             | Ėminio<br>laikymo<br>trukmė ir<br>temperatūra | Tyrimo<br>trukmė                             | Pastabos                                                                                                                                                                                                         |
|-------------|----------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------|----------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 14.         | Abscesas                                           | 1. Rūpestingai nuvalyti paviršių 70 proc. etanolio, po to steriliu fiziologiniu tirpalu.<br>2. Tiriamąją medžiagą paimti švirkštu ir surinkti į sterilų indą.<br>3. Jei abscesas atvertas – paimti tamponu kaip iš žaizdos.                                                                    | Optimalu – užsukamas indas 1-2 ml.           | 1. Ne daugiau 2 val. 15-25°C.<br>Nesant galimybės – laikomas šaldytuve 2-8°C per naktį, pristatomas kitą rytą.     | Ne daugiau 24 val. 15-25°C.; 48 val. 2-8°C    | Neigiamas: 2 paros,<br>Teigiamas: 2-5 paros; | Geresni rezultatai, kai paimtas bioptatas arba aspiratas, nei tamponu paimta medžiaga. Imant tamponu, reikia padaryti tepinėlį ant objektinio stiklelio (kitu tamponu).<br>Imama prieš antibakterinį gydymą      |
|             |                                                    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                | Transportinė sistema aerobams ir anaerobams. | 2. Ne daugiau 2 val. 15-25°C.<br>Nesant galimybės – laikomas šaldytuve 2-8°C per naktį, pristatomas kitą rytą.     | 2. Ne daugiau 24 val. 15-25°C.; 48 val. 2-8°C |                                              |                                                                                                                                                                                                                  |
| 15.         | Tepinėlis nuo odos, poodžio, žaizdų, trofinių opų. | 1. Gerai nuvalyti odą apie žaizdą 70 proc. alkoholiu.<br>2. Pašalinti nuo žaizdos paviršiaus pūlius, apnašas, nekrotines mases.<br>3. Steriliu tamponu braukti nuo centro į periferiją.<br>4. Tamponą įdėti į transportinę terpę.<br>5. Geriau – paimti bioptatą arba aspiratą į sterilų indą. | 1. Transportinė terpė                        | 1. Ne daugiau 2 val. 15-25°C.<br><br>Nesant galimybės – laikomas šaldytuve 2-8°C per naktį, pristatomas kitą rytą. | 1. Ne daugiau 24 val. 15-25°C.; 48 val. 2-8°C | Neigiamas: 2 paros,<br>Teigiamas: 2-5 paros; | Neimti tyrimui medžiagos nuo žaizdos paviršiaus, nes gali būti klaidinantys rezultatai. Imti nuo žaizdos kraštų. Patikimumas geresnis kai paimtas bioptatas arba aspiratas.<br>Imama prieš antibakterinį gydymą. |

| Eil . nr. | Mėginio pavadinimas ir/ar paėmimo vieta | Nuorodos paėmimui                                                                                                                                                                                                                                                   | Ėminio paėmimo priemonės                                                                                         | Pristatymo trukmė ir temperatūra                                                                                   | Ėminio laikymo trukmė ir temperatūra                       | Tyrimo trukmė                               | Pastabos                                                                                                                                                                                                |
|-----------|-----------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------|---------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|           |                                         |                                                                                                                                                                                                                                                                     | 2. Aspiratas į sterilų indą                                                                                      | 2. Ne daugiau 2 val. 15-25°C.<br><br>Nesant galimybės – laikomas šaldytuve 2-8°C per naktį, pristatomas kitą rytą. | 2. Ne daugiau 24 val. 2-8°C                                |                                             |                                                                                                                                                                                                         |
| 16.       | Biopatai, kraujagyslių protezai         | 1. Biopatai ar steriliai atkirptą kraujagyslinio protezo gabaliuką įdėti į streilų centrifuginį mėgintuvėlį ir užpilti nedideliu kiekiu (kad pilnai apsemtų) steriliaus 0,9proc, fiziologinio tirpalo.                                                              | Sterilus užsukamas centrifuginis mėgintuvėlis                                                                    | Ne daugiau 2 val. 15-25°C.<br><br>Nesant galimybės – laikomas šaldytuve 2-8°C per naktį, pristatomas kitą rytą.    | Ne daugiau 24 val. 2-8°C                                   | Neigiamas: 2-4 paros, Teigiamas: 5-7 paros; | Audinių ar gleivinės gabaliukai yra pati informatyviausia tiriamoji medžiaga norint nustatyti infekcijos sukėlėjus.                                                                                     |
| 17.       | Kraujo pasėlis                          | 1. Nuo terpių buteliukų nuimti kamštelius, 2 kartus nuvalyti 70 ° alkoholiu.<br>2. Odą 5 cm diametru valyti 70 ° alkoholiu. Po to koncentriniais judesiais nuo centro periferijos link valyti tą plotą 2 % spiritiniu jodo tirpalu.<br><u>Ekspozicija – 1 min.!</u> | Kraujo pasėlių terpės.<br>1. „BACTEC“ suaugusiems ir vaikams nuo 6 metų:<br>Bac/Alert FA Plus – aerobams (žalias | Nedelsiant pristatyti į laboratoriją. Iki pristatymo į laboratoriją laikoma kambario temperatūroje                 | Ne daugiau 24 val. kambario temperatūroje arba termostate. | Neigiamas: 5 paros, Teigiamas: 2-7 paros;   | 1. Kraują paimti prieš antibakterinį gydymą.<br>2. Jei antibiotikai vartojami, kraują imti prieš antibiotikų dozę<br>2. Pageidautina imti karščiavimo metu.<br>3. Kraują imti tik iš periferinės venos. |

| Eil.<br>nr. | Mėginio<br>pavadinimas<br>ir/ar paėmimo<br>vieta | Nuorodos paėmimui                                                                                                                                                                                                                                                                                                               | Ėminio<br>paėmimo<br>priemonės                                                                                                                                                                                                                                                                                  | Pristatymo<br>trukmė ir<br>temperatūra | Ėminio<br>laikymo<br>trukmė ir<br>temperatūra                                                                        | Tyrimo<br>trukmė                             | Pastabos                                                   |
|-------------|--------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------|------------------------------------------------------------|
|             |                                                  | 3. Po dezinfekcijos neliesti venos dūrio vietoje.<br>4. Jei naudojama „BACTEC“ terpė, surinkti kraują vakutaineriu į buteliukus 10 ml į aerobinę ir 10 ml į anaerobinę terpę.<br>5. Jei naudojama „Signal“, švirkštu paimama 10 ml kraujo ir suleidžiama į buteliuką su terpe.<br>5. Odą po procedūros nuvalyti 70 ° alkoholiu. | kamštelis) ir Bac/Alert FN Plus – anaerobams (oranžinis kamštelis. (inokuliuojama po 10 ml kraujo į kiekvieną buteliuką)<br>2. Naujagimiams ir vaikams iki 6 m. amžiaus: Bac/Alert PF Plus – pediatrinis (geltonas kamštelis). Kraujo kiekis 1- 3 ml priklausomai nuo amžiaus<br>3. „Signal“ terpė 10 ml kraujo | , tamsioje vietoje.                    |                                                                                                                      |                                              |                                                            |
| 18.         | Cerebrospinalinis skystis (Likvoras)             | Oda prieš punkciją dezinfekuojama prisilaikant gydymo įstaigoje galiojančios tvarkos.<br>Ne mažiau 1 ml likvoro suleisti į sterilų centrifuginį mėgintuvėlį. Jei nėra galimybės pristatyti ėminio per 2 valandas, būtina papildomai apie 0,5-1ml likvoro                                                                        | Sterilus užsukamas centrifuginis mėgintuvėlis                                                                                                                                                                                                                                                                   | Ne daugiau 2 val. 15-25°C.             | Neatšaldyti<br>Ne daugiau 2 val. kambario temperatūroje arba BacT/Alert PF Plus buteliuke (pediatrinis buteliukas su | Neigiamas: 5 paros,<br>Teigiamas: 5-7 paros; | Likvorą paimti prieš antibakterinį gydymą.<br>Neatšaldyti. |

| Eil.<br>nr. | Mėginio<br>pavadinimas<br>ir/ar paėmimo<br>vieta                                                                           | Nuorodos paėmimui                                                                                                                                                                                                                                                                                      | Ėminio<br>paėmimo<br>priemonės                               | Pristatymo<br>trukmė ir<br>temperatūra                                                                      | Ėminio<br>laikymo<br>trukmė ir<br>temperatūra                                         | Tyrimo<br>trukmė                             | Pastabos                                                                                                                                                     |
|-------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|             |                                                                                                                            | inokuliuoti į BacT/Alert PF Plus (pediatrinis buteliukas su geltonu kamštelio) buteliuką su gausinimo terpe.                                                                                                                                                                                           |                                                              |                                                                                                             | geltonu kamštelio) su gausinimo terpe. Iki pristatymo laikyti kambario temperatūroje. |                                              |                                                                                                                                                              |
| 19.         | Normaliai sterilūs kūno skysčiai: skysčiai iš pilvo ertmės, ascitas, tulžis, sąnarių, perikardo, pleuros punktuotai ir kt. | 1. Dezinfekuoti odą 2 % spiritiniu jodo tirpalu.<br>2. iriamąją medžiagą paimti operacijos metu arba projektuojant.<br>3. Visada paimti kiek galima daugiau skysčio.                                                                                                                                   | 1. Sterilus užsukamas centrifuginis mėgintuvėlis arba indas. | Ne daugiau 2 val. 15-25°C.<br>Nesant galimybės – laikomas šaldytuve 2-8°C per naktį, pristatomas kitą rytą. | Ne daugiau 24 val. 2-8°C                                                              | Neigiamas: 5 paros,<br>Teigiamas: 5-7 paros; | Paimti prieš antibakterinį gydymą. Tamponu imama tik išimties tvarka, jei eksudato ar pūlių yra labai mažai ir negalima per 4 val. pristatyti į laboratoriją |
| 20.         | Skrandžio išplovos arba lavažo skystis                                                                                     | 1. Surinkti anksti ryte, kol ligonis lovoje, nevalgęs.<br>2. Įvesti nasogastralinį dreną per nosį ar burną į skrandį.<br>3. Atlikti lavažą su 25,5 ml vėsiaus sterilaus distiliuoto vandens.<br>4. Išsiurbti ≤15 ml trurinio į sterilų indą.<br>5. Atjungti siurbėją, suspausti dreną ir jį pašalinti. | 1. Sterilus užsukama indas.                                  | Ne daugiau 2 val. 15-25°C.<br>Nesant galimybės – laikomas šaldytuve 2-8°C per naktį, pristatomas kitą rytą. | Ne daugiau 24 val. 2-8°C                                                              | Neigiamas: 2 paros,<br>Teigiamas: 5-7 paros; | 1. Skrandžio išplovos reikia neutralizuoti (30-50 ml išplovų reikia 1,5 ml 40% Na <sub>2</sub> HPO <sub>4</sub> ).<br>2. Paimti prieš antibakterinį gydymą.  |
| 21.         | Intraveniniai kateteriai                                                                                                   | 1. Odą apie kateterį nuvalyti 70 proc. alkoholiu.<br>2. Aseptiškai pašalinti kateterį.<br>3. Atkirpti steriliomis žirkklėmis ištyrimui 4,5-5 cm ilgio distalinės dalies galą ir įdėti į sterilų indą.                                                                                                  | Sterilus užsukamas indas                                     | Pristatyti per 2 valandas. Iki pristatymo laikyti kambario temperatūroje                                    | Pristatyti per 2 valandas. Iki pristatymo laikyti kambario temperatūroje              | Neigiamas: 2 paros,<br>Teigiamas: 2-4 paros; | 1. Daugiau 15-os kolonijas formuojančių vienetų – pavojingas kateterio užteršimas, gali būti bakteremijos priežastimi.                                       |

| Eil.<br>nr. | Mėginio<br>pavadinimas<br>ir/ar paėmimo<br>vieta              | Nuorodos paėmimui                                                                                                                                                                                                           | Ėminio<br>paėmimo<br>priemonės                                                              | Pristatymo<br>trukmė ir<br>temperatūra                                                                          | Ėminio<br>laikymo<br>trukmė ir<br>temperatūra | Tyrimo<br>trukmė                             | Pastabos                                                                       |
|-------------|---------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------|----------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------|
|             |                                                               |                                                                                                                                                                                                                             |                                                                                             |                                                                                                                 |                                               |                                              | 3. Pristatyti sausai, neužpilti fiziologiniu tirpalu, be transportinės terpės. |
| 22.         | Moterų lyties organai.<br>Amniono skystis.                    | 1. Bandinį paimti, atliekant amniocintezę <i>arba</i><br>2. Cezario pjūvio metu.<br>3. Per intrauterininį kateterį                                                                                                          | 1. Sterilus užsukama indas ne mažiau 2 ml.<br>2. Transportinė terpė aerobams ir anaerobams. | Ne daugiau 2 val. 15-25°C.<br>Nesant galimybės – laikomas šaldytuve 2-8°C per naktį, pristatomas kitą rytą.     | Ne daugiau 24 val. 2-8°C                      | Neigiamas: 2 paros,<br>Teigiamas: 2-5 paros; | Paimti prieš antibakterinį gydymą.                                             |
| 23.         | Moterų lyties organai.<br>Tepinėlis iš makšties               | 1. Nuvalyti steriliu tamponu išskyras ir gleives.<br>2. Tamponą išmesti.<br>3. Steriliu tamponu paimti tiriamąją medžiagą nuo užpakalinio ir šoninių makšties skliautų gleivinės.<br>4. Įdėti tamponą į transportinę terpę. | Transportinė terpė Amies su anglimi                                                         | Ne daugiau 2 val. 15-25°C.<br><br>Nesant galimybės – laikomas šaldytuve 2-8°C per naktį, pristatomas kitą rytą. | Ne daugiau 24 val. 15-25°C;<br>48 val. 2-8°C  | Neigiamas: 2 paros,<br>Teigiamas: 2-5 paros; | Paimti prieš antibakterinį gydymą.                                             |
| 24.         | Moterų lyties organai.<br>Tepinėlis iš gimdos kaklelio kanalo | 1. Steriliu tamponu pašalinti nuo gimdos kaklelio sekretą, gleives.<br>2. Tamponą išmesti.<br>3. Sterilų tamponą įvesti į gimdos kanalą 2 cm ir atsargiai sukti 10 sek.<br>4. Tamponą įdėti į transportinę terpę.           | Transportinė terpė Amies su anglimi                                                         | Ne daugiau 2 val. 15-25°C.<br><br>Nesant galimybės – laikomas šaldytuve 2-8°C per naktį, pristatomas kitą rytą. | Ne daugiau 24 val. 15-25°C;<br>48 val. 2-8°C  | Neigiamas: 2 paros,<br>Teigiamas: 2-5 paros; | Paimti prieš antibakterinį gydymą.                                             |

| Eil . nr. | Mėginio pavadinimas ir/ar paėmimo vieta                   | Nuorodos paėmimui                                                                                                                       | Ėminio paėmimo priemonės                                           | Pristatymo trukmė ir temperatūra                                                                              | Ėminio laikymo trukmė ir temperatūra            | Tyrimo trukmė                                  | Pastabos                                                                            |
|-----------|-----------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------|------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------|
| 25.       | Moterų lyties organai.<br>Tepinėlis iš šlaplės            | 1. Ploną sterilų tamponą įvesti apie 3-4 cm į šlaplę atsargiai pasukant.<br>2. tamponą įdėti į transportinę terpę.                      | Transportinė terpė Amies su anglimi ir su plonu aliuminiu tamponu. | Ne daugiau 2 val. 15-25°C.<br>Nesant galimybės – laikomas šaldytuve 2-8°C per naktį, pristatomas kitą rytą.   | Ne daugiau 24 val. 15-25°C;<br>48 val. 2-8°C    | Neigiamas: 2 paros,<br>Teigiamas: 2-5 paros;   | Paimti prieš antibakterinį gydymą.                                                  |
| 26.       | Moterų lyties organai.<br>Aspiratas iš Bartolino liaukos. | 1. Tiriamąją medžiagą aspiruoti švirkštu per liaukos lataką.<br>2. Perkelti į transportinę terpę.                                       | Transportinė terpė Amies su anglimi                                | Ne daugiau 2 val. 15-25°C<br>Nesant galimybės – laikomas šaldytuve 2-8°C per naktį, pristatomas kitą rytą.    | Ne daugiau 24 val. 15-25°C;<br>48 val. 2-8°C    | Neigiamas: 2 paros,<br>Teigiamas: 2-5 paros;   | Paimti prieš antibakterinį gydymą.                                                  |
| 27.       | Moterų lyties organai.<br>Aspiratas iš gimdos ertmės.     | 1. Tiriamoji medžiaga iš gimdos ertmės imama atsiurbimo kiurete arba kateteriu apsaugotu tamponu.<br>2. Perkeliama į transportinę terpę | 1. Į sterilų indą 1-3 ml                                           | 1. Ne daugiau 2 val. 15-25°C<br>Nesant galimybės – laikomas šaldytuve 2-8°C per naktį, pristatomas kitą rytą. | 1. Ne daugiau 24 val. 2-8°C                     | Neigiamas: 3-5 paros,<br>Teigiamas: 5-7 paros; | Netinka tyrimui tepinėlis iš gimdos kaklelio.<br>Paimti prieš antibakterinį gydymą. |
|           |                                                           |                                                                                                                                         | 2. Transportinė terpė Amies su anglimi                             | 2. Ne daugiau 2 val. 15-25°C                                                                                  | 2. Ne daugiau 24 val. 15-25°C;<br>48 val. 2-8°C |                                                |                                                                                     |

| Eil.<br>nr. | Mėginio<br>pavadinimas<br>ir/ar paėmimo<br>vieta   | Nuorodos paėmimui                                                                                                                                                                                            | Ėminio<br>paėmimo<br>priemonės                                                                                               | Pristatymo<br>trukmė ir<br>temperatūra                                                                                             | Ėminio<br>laikymo<br>trukmė ir<br>temperatūra                                                                              | Tyrimo<br>trukmė                                       | Pastabos                                                                                                                                                                                                                            |
|-------------|----------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|             |                                                    |                                                                                                                                                                                                              |                                                                                                                              | Nesant<br>galimybės –<br>laikomas<br>šaldytuve<br>2–8°C per<br>naktį,<br>pristatomas<br>kitą rytą.                                 |                                                                                                                            |                                                        |                                                                                                                                                                                                                                     |
| 28.         | Vyrų lyties<br>organai.<br>Prostatos<br>sekretas   | 1. Lytiniai organai nuplaunami<br>muilu ir vandeniui.<br>2. Masažuojama per rectum.<br>3. Steriliu tamponu surinkti<br>bandinį ir įdėti į transportinę<br>terpę.                                             | Transportinė<br>terpė su<br>Anglimi                                                                                          | Ne daugiau 2<br>val. 15-25°C<br>Nesant<br>galimybės –<br>laikomas<br>šaldytuve<br>2–8°C per<br>naktį,<br>pristatomas<br>kitą rytą. | Ne daugiau<br>24 val. 15-<br>25°C;<br>Ne daugiau<br>48 val. 2-8°C                                                          | Neigiamas: 2<br>paros,<br>Teigiamas: 3-<br>5 paros;    | Rezultatai tikslesni, kai bandiniai<br>imami prieš masažą ir po masažo.<br>Paimti prieš antibakterinį gydymą.                                                                                                                       |
| 29.         | Vyrų lyties<br>organai.<br>Tepinėlis iš<br>šlaplės | 1. Ploną sterilų tamponą įvesti<br>2 cm į šlaplę ir atsargiai pasukti<br>2 sek.<br>2. Tamponą įdėti į transporto<br>terpę.                                                                                   | Transportinė<br>terpė Amies su<br>anglimi ir su<br>plonu aliuminiu<br>tamponu.                                               | Ne daugiau 2<br>val. 15-25°C<br>Nesant<br>galimybės –<br>laikomas<br>šaldytuve<br>2–8°C per<br>naktį,<br>pristatomas<br>kitą rytą. | Ne daugiau<br>24 val. 15-<br>25°C;<br>Ne daugiau<br>48 val. 2-8°C                                                          | Neigiamas: 2<br>paros,<br>Teigiamas: 3-<br>5 paros;    | Paimti prieš antibakterinį gydymą.                                                                                                                                                                                                  |
| 30.         | Šlapimas                                           | 1. Paruošti šlapimo surinkimo<br>taisykles ir pateikti ligoniams.<br>2. Nusiplauna lytinius organus<br>muilu ir vandeniui.<br>3. Nuvaloma sterilia marle.<br>4. Surinkti laisvos srovės<br>vidurinę porciją. | 5-10 ml<br>šlapimo<br>surinkti į sterilų<br>užsukamą indą<br>arba pritraukti į<br>sterilų šlapimui<br>skirtą<br>transportinį | 1. Steriliame<br>inde per 4<br>val, 15-25°C<br>2. Steriliame<br>inde per 24<br>val. 2-8°C.<br>3. Šlapimo<br>transportavim          | 1. Steriliame<br>inde per 4<br>val, 15-25°C;<br>2. Steriliame<br>inde per 24<br>val. 2-8°C;<br>3. Šlapimo<br>transportavim | Neigiamas: 1-<br>2 paros,<br>Teigiamas: 2-<br>4 paros; | 1. Surinkti rytinę laisvos srovės<br>vidurinę porciją.<br>2. Vengti šlapimą surinkti kateteriu.<br>3. Netinka surinkti iš Folio kateterio.<br>4. Jei surenkama iš pastovaus<br>kateterio, būtina tai pažymėti<br>siuntimo lapelyje. |

| Eil . nr. | Mėginio pavadinimas ir/ar paėmimo vieta                                           | Nuorodos paėmimui                                                                                             | Ėminio paėmimo priemonės                | Pristatymo trukmė ir temperatūra                                                                               | Ėminio laikymo trukmė ir temperatūra          | Tyrimo trukmė                                  | Pastabos                                                                                                                                                                                                                           |
|-----------|-----------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------|------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|           |                                                                                   |                                                                                                               | mėgintuvėlį su stabilizatoriumi         | o inde su stabilizatoriumi: per 48 val. ,15-25°C.                                                              | o inde su stabilizatoriumi: 48 val. , 15-25°C |                                                | 5. Ryte iki šlapimo surinkimo ligonis neturi gerti skysčių.<br>6. Paimti prieš antibakterinį gydymą.                                                                                                                               |
| 31.       | Išmatos                                                                           | 1. Iš karto po pasituštinimo surinkti 10-20 ml išmatų į sterilų užsukamą indą                                 | 1. Sterilus užsukamas indas             | Ne daugiau 2 val. 15-25°C<br>Nesant galimybės – laikomas šaldytuve 2–8°C per naktį, pristatomas kitą rytą.     | Ne daugiau 24 val. 2-8°C                      | Neigiamas: 3-4 paros,<br>Teigiamas: 3-6 paros; | 1. Tiriamaoji medžiaga laikoma 4 ° C temperatūroje, nes <i>Shigella</i> gali neišgyventi dėl pH pokyčių, kurie greitai atsiranda laikant išmatas kambario temperatūroje ir ilgesnį laiką.<br>2. Paimti prieš antibakterinį gydymą. |
|           |                                                                                   | 2. Įvesti tamponą į rectum apie 2,5 cm ir atsargiai sukti apie 10 sek.<br>Tamponą įdėti į transportinę terpę. | 2. <i>Cary-Blair</i> transportinė terpė | Ne daugiau 2 val. 15-25°C<br><br>Nesant galimybės – laikomas šaldytuve 2–8°C per naktį, pristatomas kitą rytą. | Ne daugiau 48 val. 2-8°C                      |                                                |                                                                                                                                                                                                                                    |
| 32.       | Išmatos<br><i>C.difficile</i> A/B toksinų nustatymui imunochromatografiniu metodu | Po pasituštinimo surinkti apie 5 ml skystų išmatų                                                             | Sterilus užsukamas indas                | Ne daugiau 2 val. 15-25°C<br><br>Nesant galimybės – laikomas šaldytuve 2–8°C per naktį, pristatomas kitą rytą. | Ne daugiau 48 val. 2-8°C                      | Tyrimo rezultatas išduodamas paros bėgyje      | Ėminių transportavimui netinkamos agarizuotos, ar skystos transportinės terpės                                                                                                                                                     |

| Eil.<br>nr. | Mėginio<br>pavadinimas<br>ir/ar paėmimo<br>vieta                  | Nuorodos paėmimui                                                                                                                                                | Ėminio<br>paėmimo<br>priemonės                                                         | Pristatymo<br>trukmė ir<br>temperatūra | Ėminio<br>laikymo<br>trukmė ir<br>temperatūra | Tyrimo<br>trukmė                                                                                            | Pastabos                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
|-------------|-------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------|-----------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 33.         | Išmatos virusų antigenams nustatyti imunochromatografiniu metodu. | Po pasituštinimo surinkti apie 5 ml skystų išmatų ar nesuformuotų išmatų                                                                                         | Sterilus užsukamas indas                                                               | Ne daugiau 24 val. 2-8°C temperatūroje | Ne daugiau 24 val. 2-8°C temperatūroje        | Tyrimo rezultatas išduodamas paros bėgyje                                                                   | Ėminių transportavimui netinkamos agarizuotos, ar skystos transportinės terpės                                                                                                                                                                                                                           |
|             |                                                                   |                                                                                                                                                                  |                                                                                        |                                        |                                               |                                                                                                             |                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
| 34.         | Oda, pleiskanos                                                   | Oda dezinfekuojama 70° alkoholio tirpalu ar kt. odos antiseptiku, pašalinama paviršinė medž. ir surenkamos nuograndos/ pleiskanos nuo aktyvios pažeidimo vietos. | 1) 1) sausas, sterilus indelis/ Eppendorf mėgintuvėlis<br>2) tarp objektinių stiklelių | 24-48 val. 15-25°C                     | 24-48 val. 15-25°C                            | Mikroskopini o tyrimo trukmė 1-2 d.d.;<br>Tyrimo pasėlio metodu trukmė: Teigiamas 5-25 d<br>Neigiamas 25d.. | Oda prieš tyrimą netepti jokiais tepalais. Odos pleiskanų ir suragėjusio epidermio prieš tyrimą nenušveisti, kad būtų galima nugramdyti kuo daugiau pleiskanų ar nukirpti suragėjusio epidermio<br><br>Ėminių transportavimui netinkamos agarizuotos, ar skystos transportinės terpės                    |
| 35.         | Plaukai                                                           | Su žnyplutėmis išraunama >10 plaukų su plauko šaknimis (svogūnėliu).<br>NE: nukirptas plaukas                                                                    | 1) sausas, sterilus indelis/ Eppendorf mėgintuvėlis<br>2) švarus vokas                 | 24-48 val. 15-25°C                     | 24-48 val. 15-25°C                            | Mikroskopini o tyrimo trukmė 1-2 d.d.;<br>Tyrimo pasėlio metodu trukmė: Teigiamas 5-25 d<br>Neigiamas 25d.. | Pažeisti plaukai išraunami pincetu; iš pažeidimo vietos ištraukiami deformuoti, aplūžinėję, pakeitę spalvą ir elastingumą plaukai; patloginė medž. susmulkinama; nukerpama iki 10-ies 5 mm ilgio plaukų gabaliukų;<br><br>Ėminių transportavimui netinkamos agarizuotos, ar skystos transportinės terpės |

| Eil . nr. | Mėginio pavadinimas ir/ar paėmimo vieta | Nuorodos paėmimui                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         | Ėminio paėmimo priemonės                                               | Pristatymo trukmė ir temperatūra | Ėminio laikymo trukmė ir temperatūra | Tyrimo trukmė                                                                                                 | Pastabos                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
|-----------|-----------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------|----------------------------------|--------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 36.       | Nagai                                   | Nagai dezinfekuojami 70° alkoholio tirpalu ar kt. odos antiseptiku, aseptiškai, laikant virš sterilaus indelio steriliomis žirkutėmis nukerpamas pažeistas nagas (ar keli pažeisto nago plokštelės gabaliukai) ir medžiaga po nago plokšte, steriliame indelyje susmulkinama steriliomis žirkutėmis. Kiekvieno atskiro nago gabaliukas sudedamas į atskirą indelį ir pažymimas kurios rankos/kojos, kelintas piršto nagas | 1) sausas, sterilus indelis/ Eppendorf mėgintuvėlis<br>2) švarus vokas | 24-48 val.<br>15-25°C            | 24-48 val.<br>15-25°C                | Mikroskopinio tyrimo trukmė 1-2 d.d.;<br>Tyrimo pasėlio metodu trukmė:<br>Teigiamas 5-25 d<br>Neigiamas 25d.. | Ėminio paėmimas: Nukerpami naudojant manikiūrines žirkles, kurios prieš ėmino paėmimą nuvalomos 70° etilo spiritu. Vienam ėminiui (vienam nagui) ištirti nukerpama ryžio kruopos dydžio (2-3 mm storio ir 2-3 mm ilgio) iki 10 gabaliukų nago (mikroskopiniam tyrimui ≥1 gabaliukas, pasėliui ≥5 gabaliukai); patologinė nagų medžiaga susmulkinama; jei pažeistų nagų plokštelės gilieji sluoksniai nugramdomi ir tyrimui paimami purieji raginiai audiniai, tuomet nago nuograndų reikia paimti ≥ 5 mm2. Jei tyrimui imami keletos nagų ėminiai, nuo skirtingų pirštų paimti pažeistų nagų ėminiai (nuo kiekvieno iki 10 gabaliukų) turi būti įdedami į atskirus mėgintuvėlius, identifikuojant kurios kojos (ar rankos) kuris nagas paimtas tyrimui (pvz., “Dešinės kojos I-as nagas” ir pan.); |